

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Török Lászlóné és dr. Lőrinczy György által képviselt felperesnek a Daniné dr. Égető Mária jogtanácsos által képviselt Vám-és Pénzügyőrség Dél-alföldi Regionális Parancsnoksága alperes ellen vámügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben - amely perbe a dr. Bakos Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Bakos Ágnes ügyvéd) által képviselt ... a felperes pernyertessége érdekében beavatkozott -, a Csongrád Megyei Bíróságon 2007. január 25-én kelt 3.K.21.947/2006/10. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes részéről 11. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Csongrád Megyei Bíróság 3.K.21.947/2006/10. számú ítéletének felperest perköltségfizetésre kötelező rendelkezését hatályon kívül helyezi, ezt meghaladó részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az államot, hogy fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint első fokú és 5.000 (ötezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesi beavatkozó 2004. április 6-án 11960 kg, nettó 11522 kg "vetőmag hybrid kukorica bázismag fehér OECD címkével" vámáru belföldi forgalom számára történő vámkezelését kérte. A vámhivatal a vámárut a kérelemmel egyezően vámkezelte és a felperesi beavatkozót kötelezte 5.485.789 Ft vám, 4.938.065 Ft általános forgalmi adó és 5.694.000 Ft környezetvédelmi termékdíj megfizetésére. A felperesi beavatkozó vámteher fizetési kötelezettségének eleget tett.

A felperesi beavatkozó 2004. október 20-án vám-visszatérítési kérelmet nyújtott be arra alapítottnak, hogy vámkedvezmény utólagos igénybevételeire jogosult. Az első fokú vámhatóság a 2004. november 24. napján hozott 291/150-2004. számú határozatában a kérelmet elutasította. Döntését a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény (továbbiakban Vtv.) 137. § (1) bekezdés c) pontjában, a Vtv. végrehajtásáról szóló 45/1996.

(III. 25.) Kormányrendelet (továbbiakban Vhr.) 216. § (1) bekezdésében, a törvény végrehajtásának részletes szabályairól szóló 10/1996. (III. 25.) PM rendelet (továbbiakban PM r.) 4. számú mellékletében, az 1/2004. (III. 3.) KüM-PM együttes rendelettel módosított 29/2003. (XII. 21.) KüM-PM együttes rendelet (továbbiakban együttes rendelet) 1. sz. mellékletében foglaltakra alapította. Határozatát azzal indokolta, hogy a felperesi beavatkozó nem csatolta be az elbíráláshoz szükséges iratokat (egységes vámáru-nyilatkozat 8. példányát és a vámteher megfizetését igazoló pénzügyi bizonylatot), az előírás szerinti módosító lapot, és a vámáru nyilatkozaton a vámáru megnevezése nem a vámkedvezmény igénybevételére jogosító kedvezőbb vámtételre vonatkozó "hybrid kukorica vetőmag szülői partner" elnevezést tartalmazza.

A 291/150-2004. számú határozat fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett

A jogerős határozat ellen előterjesztett felügyeleti intézkedés iránti kérelmet az alperes elutasította.

A Városi Ügyészség óvást nyújtott be a 291/150-2004. számú határozat ellen. Indítványozta, hogy az első fokú hatóság határozatát helyezze hatályon kívül, és az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (továbbiakban Áe.) 26. § (1) bekezdése szerinti tényállás tisztázási kötelezettségének eleget téve hozzon új, törvényes határozatot. A határozathozatal során vegye figyelembe a 7001/2003. (PK.1.) PM-KüM-GKM-FVM irányelvben (továbbiakban irányelv) foglaltakat, a Vetőmag Szövetség és Terméktanács állásfoglalását (továbbiakban állásfoglalás), melyből megállapíthatóan a vámáru-nyilatkozaton megjelölt termék neve azonos a vámtarifaszámhoz tartozó és ott megjelölt termékkel.

Az óvással az első fokon eljáró vámhatóság nem értett egyet, és azt az iratokkal együtt az alpereshez felterjesztette.

Az alperes a 2006. augusztus 16. napján hozott 60730/2006. számú határozatával az ügyészi óvást elutasította. Érdemi döntését azzal indokolta, hogy a kérelemre indult eljárásban a felperesi beavatkozónak kellett volna igazolnia a jogszabályi feltételek meglétét, ennek nem tett eleget, így a vám-visszatérítésre vonatkozó kérelemnek a vámhatóság nem adhatott helyt. A hatóságot nem terhelte hiánypótlás elrendelésének kötelezettsége, és hiánypótlásra történő felhívás esetén sem lett volna lehetőség a kérelem teljesítésére, mivel a vámáru-nyilatkozaton megjelölt termék elnevezését illetően nem volt azonos az ott megjelölt vámtarifaszámhoz tartozó áruval.

A felperes az óvást elutasító határozatban kifejtett jogi álláspontot nem fogadta el, és a határozat ellen keresetet nyújtott

be, kérte az alperes határozatának hatályon kívül helyezését az első fokú határozatra is kiterjedően, és a közigazgatási szerv új eljárásra kötelezését.

A megyei bíróság a felperes keresetét elutasította, jogi álláspontja a következő volt:

A vámhatóság eljárása, az első fokú határozat és az alperes óvást elutasító határozata nem jogszabálysértő. Az alperes és a közigazgatási bíróság eljárására a Vtv. - mögöttes jogszabályként - és az Áe. előírásai az irányadóak. A perbeli esetben a vámhatóságnak nem kellett felhívnia a felperesi beavatkozót a kérelem hiányainak pótlására. A kérelemre indult eljárásban a felperesi beavatkozónak kellett volna csatolnia a vám-visszatérítési kérelemhez a jogszabály által előírt okmányokat, amelyek más okirattal nem pótolhatóak. Egy esetleges hiánypótlási eljárás esetén sem állt volna a felperesi beavatkozó rendelkezésére az állásfoglalás, tehát nem részesülhetett volna kedvezőbb elbírálásában. Kiemelte, hogy a felperes nem élt a jogorvoslattal és az ismételt vám-visszatérítési kérelem benyújtásának lehetőségével sem az erre nyitva álló határidőn belül. Az irányelv 2004 évre nem alkalmazható, a felperes által hivatkozott 2002/335. számú jogeset pedig a perbeli ügyre nézve - eltérő tényállása miatt - nem irányadó.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet kérte annak hatályon kívül helyezését, kereseti kérelme szerinti döntés meghozatalát. A felperes azzal érvelt, hogy az alperest terhelte az Áe. 26. § (1) bekezdése szerinti tényállás tisztázási kötelezettség, aminek elmulasztása az ügy érdemi eldöntésére is kiható lényeges, bírósági eljárásban nem pótolható, a határozatok hatályon kívül helyezésre önmagában alapot adó lényeges eljárási jogszabálysértés. A hiánypótlási felhívás elmaradása miatt a hatóság nem biztosította az ügyfelet megillető jog gyakorlását. A vámhatóság eljárása nem felel meg a jogbiztonság követelményének és sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. A megyei bíróság az irányadó jogszabályok téves értelmezésével és alkalmazásával állapította meg, hogy a vámáru vámtarifaszámtól eltérő megnevezése miatt nem jogosult a felperesi beavatkozó a vámkedvezmény igénybevételére. A megyei bíróság a perköltség fizetési kötelezettségének megállapításakor figyelmen kívül hagyta a Pp. 78. § (3) bekezdését.

A felperesi beavatkozó ellenkérelmében a felperes felülvizsgálati kérelmének megfelelő döntés meghozatalát kérte. Érvelése szerint a vámhatóságnak rendelkezésére állt az EV okmány 8. példánya, és a megyei bíróság tévesen állapította meg, hogy nem csatolta a vámteher megfizetését igazoló pénzügyi bizonylatot. Kifejtette, hogy a vámhatóságot a tényállás tisztázási kötelezettség alól nem mentesíti az a körülmény, hogy a bizonyítékok szolgáltatására a

kérelmező köteles, mivel a jogszabályok nem tartalmazzak az Áe. rendelkezéseitől eltérő szabályozást a tényállás tisztázása, a bizonyítás, a hiánypótlás, a tájékoztatás és a kérelem elbírálása körében.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, fenntartotta határozataiban kifejtett jogi álláspontját.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Vtv. 2. § (6) bekezdése értelmében, ha a Vtv. eltérően nem rendelkezik, a vámigazgatási ügyekben az Áe. rendelkezéseit kell alkalmazni. A Vtv. és a felhatalmazása alapján a Vhr., illetve a PM r. a vám-visszatérítésre vonatkozóan az Áe. szabályaihoz képest eltérően rendelkezik, ugyanis az Áe. által nem szabályozott körben speciális és kogens rendelkezéseket rögzít a visszatérítés feltételeire, az erre irányuló kérelemre, a kérelem alapján indult eljárásra nézve. Ennél fogva a vám-visszatérítési ügyekben kizárólag ezek a speciális vámjogi rendelkezések az irányadóak.

A Vtv. 137. § (1) bekezdés c) pontja és a Vhr. 216. § (1) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy vám-visszatérítésre csak a vám esedékességétől számított egy éven belül kerülhet sor. Ez az eljárás nem hivatalból, hanem csak kérelemre indulhat, és a kérelmezőnek kell igazolnia, hogy jogosult a kedvező vámtétel alkalmazására. A vámjogi rendelkezések rögzítik azt is, hogy a kérelmezőnek kell csatolnia a feltételek igazolására szolgáló okmányokat, továbbá a vám megfizetését igazoló bizonylatot, módosító lapot, melyre nézve a PM r. 4. számú melléklete tartalmaz kötelező előírásokat. Az Áe-hez képest a speciális és kedvezmény megadására irányuló kérelem alapján induló eljárásra tehát az előzőekben említett jogszabályi rendelkezések határozzák meg a hatóság és az ügyfél jogait és kötelezettségeit, az ügy eldöntése szempontjából releváns tényeket, és a bizonyítási terhet is. Ez utóbbi a vámjogszabály kifejezett rendelkezése értelmében a kérelmezőt terheli. A vámjogszabályok előírják azt is, hogy a jogszabályi feltételek fennállását csak a jogszabályok által meghatározott módon, az abban előírt okiratok, okmányok csatolásával lehet igazolni, ennél fogva ettől eltekintetni nem lehet.

A megyei bíróságnak tehát a jogszabály által meghatározott körben kellett megvizsgálnia, hogy a határozathozatalt megelőzően a kérelmező csatolta-e a jogszabály által előírt okmányokat és azok tartalmilag alkalmasak-e vagy sem a kedvezmény megadására. Az alperes pedig helytállóan hivatkozott arra, hogy nem volt hiánypótlási felhívásra irányuló kötelezettsége, döntését a rendelkezésére bocsátott adatok alapján kellett meghoznia. Az előzőekben ismertetett jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel a

hatóságot nem terhelte tájékoztatási, kioktatási hiánypótlási kötelezettség.

Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a BH 2002.335. számon közzétett jogeset nem kérelemre indult eljárás kapcsán kifejtett jogi álláspontot tartalmaz, ezért a perbeli jogvita eldöntésére nézve nem lehet irányadó. Jelen ügyben továbbá az alperes határozatát nem ellenőrzés eredményeként hozta meg.

Az alkotmányos jogok sérelmére alapított felperesi érveléssel a Legfelsőbb Bíróság nem értett egyet. A felperesi beavatkozó a jogszabályok ismeretének hiányára alappal nem hivatkozhat. A felperesi beavatkozó a vám-visszatérítési kérelem benyújtásáig éveken át vámkezeltetett, és az első fokon jogerőre emelkedett határozat is egyértelműen rögzítette a kérelem elutasításának indokait, a jogorvoslatról való tájékoztatást. A hatóság tehát gondoskodott arról, hogy az ügyfelet ne érje hátrány. A felperesi beavatkozó azonban nem élt a számára biztosított jogorvoslattal és a kérelem ismételt előterjesztésének lehetőségével sem. Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság azt is, hogy a kérelemre indult eljárásban még az Áe. szerint is az ügyfélnek kell igazolnia, hogy megfelel a jogszabályi feltételeknek.

A Legfelsőbb Bíróság a rendelkezésére álló iratokból - a Pp. 275. § (1) bekezdése alapján eljárva - azt állapította meg, hogy a felperesi beavatkozó alap nélkül hivatkozott arra, hogy a kérelemhez a szükséges, jogszabály által előírt, kötelezően mellékelendő okiratokat csatolta volna. A felperesi beavatkozó az alap vámkezeléskor semmilyen dokumentummal nem rendelkezett, amely vámkontingens igénybevételére feljogosította volna. A kérelemhez pedig nem mellékelte az EV okmány 8. számú példányát, annak hiteles másolatát is csak 2005. október 19-én (közel egy évvel az első fokú határozat kézhezvétele után) kérte be. Módosító lapot sem nyújtott be, ami a jogszabályi rendelkezések értelmében elengedhetetlen okmánya a kérelemre indult vámigazgatási eljárásnak. A vámfizetését igazoló bizonylattól sem tekinthetett el az alperes. A vámterhet kiszabó határozatot a felperes 2004. április 13. napján vette át, az általa hivatkozott igazoló bizonylat pedig 2004. április 7-i átutalásról szól, tehát az e körben kifejtett érvelése sem helytálló.

A vámkezelés ügyféli kérelemre történik, ennél fogva a vámkezelést kérőnek, a felperesi beavatkozó feladata lett volna, hogy olyan árumeagnevezést használjon az EV okmány 31. rovatában, melynek alapján jogosult a vámmentes vámkezelésre. A 2004 évi vámkezelés esetén nem lehet alappal hivatkozni egy 2003 évben kiadott olyan irányelvre, amely 1997-2001 évek vonatkozásában szabályozza a vámkontingenst, a vámtarifaszámot, az árumeagnevezést. A 2004 évi vámkezelés esetében a vám-visszatérítés alapja kizárólag az

együttes rendelet 1. sz. melléklete lehet, ez szól ugyanis a Kereskedelmi Vámtarifa 2004 évi alkalmazásáról. Ez pedig a "hybrid kukorica vetőmag szülői partner" megnevezést tartalmazza.

Az alperes az óvást elutasító határozatában alappal hivatkozott arra is, hogy a 2003 évi irányelvben foglaltak nem kerültek beépítésre az együttes rendelet szövegébe, sem annak módosításába. A bíróságnak a jogszabályi rendelkezések alapján kellett eljárnia, és mivel nem állapítható meg az áruazonosság ezen oknál fogva sem hozhatott a keresetnek helyt adó döntést.

A felperes arra alappal hivatkozott, hogy a Pp. 78. § (3) bekezdése értelmében pervesztessége esetén sem kötelezhető a perköltség megfizetésére.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme kizárólag a perköltségre vonatkozó ítéleti döntés tekintetében alapos, ezt meghaladóan nem, ezért - a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdése alapján - ítéletének rendelkező részében foglaltak szerint határozott.

A perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezések a Pp. 78. § (3) bekezdésében, az illetékre vonatkozó pedig a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-ában, az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontjában, 50. § (1) bekezdésében foglaltakon alapulnak.

Budapest, 2008. április 30.

Dr. Madarász Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk. előadó bíró, Dr. Danziger Éva sk. bíró